

Sygn. akt I C 46/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2023 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny:
Przewodniczący: sędzia Tadeusz Kotuk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 23 stycznia 2023 r. w G.

sprawy z powództwa **A. N.** przeciwko **E. G.**

o zachówek

I. zasądza od pozwanej E. G. na rzecz powódki A. N. kwotę **35.650** zł (trzydzieści pięć tysięcy sześćset pięćdziesiąt złotych) płatną w terminie 1 (jednego) miesiąca od daty uprawomocnienia się niniejszego wyroku;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanej E. G. na rzecz powódki A. N. kwotę **1.791,07** zł (jeden tysiąc siedemset dziewięćdziesiąt jeden złotych siedem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty – tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Stan faktyczny

Z. N. zmarła 25 stycznia 2017 r. Spadkobiercami zmarłej są: E. G. – córka (1/2 części), A. B. – wnuczka (1/4 części), A. N. – wnuczka (1/4 części). W skład spadku po zmarłej wchodziły dwie złote obrączki – nieznanej wartości.

Okoliczności bezsporne

Spadkobierczyni w dniu 3 kwietnia 1992 r. zawarła z E. G. umowę darowizny lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w G..

Okoliczność bezsporna

Lokal ten wg stanu na dzień dokonania darowizny nadawał się do remontu, był tam piec kaflowy z wkładem elektrycznym, instalacja elektryczna była oryginalna, na podłodze płytki PCV, z wyjątkiem łazienki, w łazience na podłodze – terakota, okna były w ramach plastikowych.

Dowód: zeznania powódki, k. 113 verso

zeznania pozwanej, k. 113 verso

zeznania św. A. B., k. 113 – 113 verso

Wartość rynkowa tego lokalu wg stanu z daty darowizny oraz aktualnego poziomu cen wynosi: 285.200 zł.

Dowód: opinia biegłego sądowego J. Ś., k. 133-170

Powódka nie otrzymała zachowku po zmarłej babce w jakiegokolwiek formie.

Okoliczność bezsporna

Ocena dowodów

Zeznania świadka i stron są wiarygodne, jako wzajemnie spójne i szczerze.

Opinia biegłego sądowego J. Ś. jest jasna, pełna, wewnątrznie niesprzeczna, oparta na prawidłowej i przejrzystej metodologii, zgodnej z normami obowiązującymi przy sporządzaniu operatów szacunkowych. Zarzuty powódki do opinii zostały przez biegłego zdaniem Sądu jednoznacznie wyjaśnione (k. 196-197), bez potrzeby dalszego uzupełnienia dotychczasowej lub zasięgnięcia dowodu z opinii innego biegłego.

Kwalifikacja prawna

Sąd nie dostrzegł podstaw do obniżenia wartości doliczonej do spadku darowizny o wartość prawa służebności osobistej, albowiem obciążenie to obowiązuje już po działaniu darowizny, a więc bezpośrednio przed dokonaniem darowizny nie istnieje. Logicznym jest, że relewantna prawnie jest wartość prawa objętego darowizną bezpośrednio przed jej działaniem, a nie po dokonaniu darowizny, i w taki właśnie sposób Sąd dokonał wykładni art. 995 § 1 k.c. W przeciwnym razie mogłoby dojść do sytuacji (np. w przypadku istotnego obciążenia darowanej nieruchomości, np. służebnościami i hipotekami), w której po darowiznie wartość wynikowa dałaby wynik pasywny, co mogłoby służyć do łatwego obejścia roszczeń o zachowek.

W danej sytuacji nie ma wątpliwości, że przedmiotowa darowizna – mimo działania jej ponad 20 lat przed otwarciem spadku – podlega doliczeniu do spadku zgodnie z art. 993-994 k.c., gdyż została dokonana na rzecz zstępnej będącej jednocześnie spadkobierczynią i uprawnioną do zachowku.

Wzmiankowane w pozwie dwie złote obrączki nie były podstawą faktyczną naliczenia roszczenia zachowkowego (por. art. 321 § 1 k.p.c.).

Powódka jest osobą uprawnioną do zachowku po zmarłej babce jako jej zstępna z kręgu spadkobierców ustawowych (art. 991 k.c.). Jak dotąd zachowku o po babce nie otrzymała w żadnej formie.

Substrat zachowku wynosi więc w danym przypadku 285.200 zł (wartość przedmiotu darowizny doliczonej do spadku). Udział powódki w spadkobranium ustawowym to $\frac{1}{4}$, z czego połowa tego udziału daje wartość: 35.650 zł, stanowiąc należny powódce od pozwanej zachowek.

W tym stanie rzeczy powództwo uwzględniono w powyższym zakresie na mocy art. 991-992, art. 993-995 k.c. (punkt I. sentencji). Sposób oznaczenia przez powódkę oczekiwanego terminu zapłaty zachowku jest dopuszczalny stanowiąc jednocześnie granicę wyrokowania (art. 321 k.p.c., odsetek od kwoty głównej nie żądano). W pozostałym zakresie było zawyżone i niezasadne, podlegając oddaleniu – art. 993-995 k.c. (punkt II. sentencji).

Koszty

Powódka wygrała proces w 71%, pozwana – w 29%. Koszty powódki to: opłata sądowa od pozwu 2500 zł, zaliczka 1500 zł. 71% z sumy tych kosztów to: 2840 zł. Koszty pozwanej to: opłata za czynności radcy prawnego w stawce minimalnej (3.600 zł, § 2 pkt 5 rozp. MS z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, ze zm.), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł). 29% z sumy tych kosztów to: 1.048,93 zł. Różnica na korzyść powódki to kwota 1.791,07 zł, zasądzona na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1¹ k.p.c. w punkcie ostatnim z należnymi odsetkami od kosztów.